

Post hos autem infantulos, Tranquillinus adductus est, adeò podagrā et chiragrā constrictus, ut vix manus portaretur. Hunc cùm exuerunt indumentis, et ille intolerabili se diceret torqueri dolore, interrogavit eum Polycarpus presbyter, num ex toto corde crederet, unigenitum Filium Dei, Dominum nostrum Iesum Christum, posse ipsi salutem conferre, et omnia condonare peccata. Si ita credis, Tranquilline, inquit, ore proprio edicito.

Tranquillinus respondit: Ego indulgentiam solam peccatis meis dari et desidero, et opto, et credo. Cæterū, si post baptismatis hujus sanctificationem in doloribus permanero, non potero tamen de fide Christi ulterius dubitare¹. Probavi enim, et ex toto corde credens, in mente mea consensi, quòd Filius Dei sit Dominus noster Jesus Christus, qui potest et animabus et corporibus salutem tribuere, et a morte perpetua ad vitam æternam revocare.

Hæc cùm dixisset voce magnâ, omnes sancti prægaudio lacrymas fuderunt, rogantes Dominum ut fidei ejus fructus ostenderetur.

Sanctus igitur Polycarpus, confessor et presbyter, mox ut eum Chrismatis linivit unguento, interrogavit eum si crederet in Patrem et Filium et Spiritum Sanctum. Statimque ut respondit: Credo, resolutæ sunt manus ejus, quæ erant nodosæ, et genua simul; plantæque pedum ejus ita sunt incolumes redditæ, ut velut parvulus renovatis pedibus suis in fontem descenderet, clamans ac dicens: Tu es Deus unus et verus, quem miser iste mundus ignorat.

Hoc itaque ordine suo baptizato, universi, prout congruum erat, baptizati sunt, et per decem et sex dies, qui supererant dilationi quam mieruerant, in Dei laudibus perdurantes, ducebant dies et noctes in hymnis et

¹ Sentimientos del verdadero fiel: si yo no curare, no por eso creeré menos en Dios, que sana cuando quiere.

canticis, et quasi fideles milites parabant animos suos ad dimicandum pro Christi nomine, in martyrio bellaturi, ita ut et mulieribus et infantulis amor ferret martyrii, et invicem se ad confessionem sancti nominis contra diabolicas acies communirent.

CAPÍTULO XI.

Coloquio entre Tranquilino y el Gobernador.

Diebus itaque acceptæ dilationis expletis, Agrestius Chromatius, urbis Romæ præfectus, ad se Tranquillimum, Marcelliani et Marci patrem, venire jubet; quem cùm de suorum sententia filiorum inquireret, Tranquillinus respondit: Ad referendas beneficiis tuis gratias, nullus mei oris sermo sufficit. Nisi enim currentem sententiam frena vestri moderaminis tenuissent, et ego filios amisissem, et me patrem filii non haberent. Congratulantur mihi omnes, quos paternus tenet affectus, et etiam tua, ni fallor, mihi congaudet Celsitudo, quando morituris vita collata est, anxiis lætitia redditæ, sollicitis securitas restituta. Tunc præfectus existimans, filios ejus suis velle idolis inclinare cervices, ait: Venite ergò postero die, ut debita numinibus thura ponant filii tui, per quæ et tu filiis serveris incolmis, et tibi illi condonentur.

Audiens hæc Tranquillinus, dixit: Illustrissime virorum, si examinis tui erga me et filios meos libram aequâ velis lance expendere, agnoscere poteris, hoc christianum vocabulum magnæ esse virtutis.

Præfectus ait: Insanis, Tranquilline.

Tranquillinus respondit: Huc usque insaniam passus sum et animi et corporis; sed statim ut credidi Christo, et animi mei et corporis recepi sanitatem.

Præfectus dixit: Ut ego video, ad hoc inducias sceleratis filiis tuis dedi, ut non solùm tu illos ab errore non reduceres, sed illi te suis erroribus irretirent.

Tranquillinus respondit: Per gloriam tuam, nomen ipsum erroris discute, et vide quæ opera erroris nomine appellanda sint.

Præfectus: Tu dic potius, quibus operibus nomen erroris competit.

Tranquillinus: Primus error est viam vitæ relinquerre, et viam mortis ingredi.

Præfectus: Et quæ est mortis via?

Tranquillinus: Non tibi videtur via mortis esse, mortuis hominibus deitatis nomen imponere, et figuræ eorum in lignis et lapidibus adorare?

Præfectus: Ergò non sunt dii, quos nos colimus?

Tranquillinus: Certè pro diis habendi non sunt, de quibus in publicis codicibus legitur, et quæ male nati sint, et quæ iniquos, crudeles, sceleratos parentes habuerint, et quæ flagitiōsè, injustè, fraudulenter vixerint, et quæ denique miserabiliter mortui sint. Num antequam Saturnus Cretensibus imperaret, et filiorum suorum voraret carnes, Deus in cœlis non erat? An verò Creta insula suum habuit regem, et cœli non habebant Deum? Non igitur errare te credis, vir clarissime, qui tales colis, quales Romanæ leges proportione criminum jubent pœnis subdi; et relicto Deo omnipotente, qui in cœlis regnat, lapidi dicis: Deus meus es tu; et ligno dicis: Adjuva me?

Præfectus: Si ille colendus est, qui hominibus multa largitur commoda, nemo sole justiùs pro Deo habebitur; qui suo aspectu terræ viscera vegetat, ut semina suscepta parturiat, et genuinæ sobolis grana in culmen producat; idemque cunctis nostræ salutis usibus et utilitatibus et lumen, et instaurationem, et vigorem tribuit.

Tranquillinus: Et in hoc quoquè error est infinitus. Nam si quisquam hodie per servum suum clientibus suis conferat quod rogatur, infinita stultitia est, si, neglecto illo qui præstítit, servus honoretur, per quem præstítit. Et ut aliquam hujus dicti adhibeamus simili-

tudinem, num tibi navibus alimenta advehentibus gratiæ potius referendæ videntur, quæ regibus? Si igitur non navibus, sed regibus annona apportata adscribitur, quantò magis uni deo nostro gratiæ agendæ sunt, cuius nutu et elementa hæc nostris usibus inserviunt, et sol ipse quotidie terræ marique et occumbit et oritur?

Præfectus: Ut video, non ut filios tuos ab hac intentione tolleres, poposcisse probaris inducias, sed ut has aniles fabulas ad nostra tribunalia meditatas adferres.

Tranquillinus: Non meditantur discipuli Christi, quid in conspectu judicum prosequantur. Sic enim premonuit nos Dominus, dicens: Quando potestatibus hujus mundi vos causâ mei nominis trademini, nolite cogitare quomodo aut quid loquamini; dabitus enim vobis in illa hora divinitus, quid dicatis. Non enim vos estis qui loquimini, sed Spiritus Dei, qui loquitur in vobis^a. Non ergò meditando ego, sed credendo inveni Creatorem meum, et qui eram podagrico et chiragrico dolore contractus et constrictus, mox ut in Christum credidi, instar pueruli omnium membrorum meorum recepi sanitatem.

Præfectus: Ignoras, Tranquilline, quæ atrox invictissimorum principum in Christianos ira sæviat, et ideo quasi securus, quod tibi videtur, prosequeris.

Tranquillinus: Stultus timor est, quo plū humana timetur quæ divina indignatio. Queso te, si in medium canum latrantium veneribus, qui nos vano furore perciti morsibus appeterent, possent ne illi ex animis nostris tollere hoc ipsum, quod homines sumus rationales, cùm sint canes insani et nullà ratione prædicti? Ita ergò etiam illi, qui nobis rectè creditibus irascuntur, sævire quidem possunt et inferre injusta supplicia; at nunquam tamen de cordibus nostris id auferre possunt, quod Dominum Jesum Christum et Creatorem nostrum esse credimus, et Redemptorem ac instauratorem nostri generis esse gaudemus.

^a Matth. x.

ADVERTENCIA.

Despues de muchas otras cosas, y de referir cómo obtuvieron parte de los mencionados la palma del martirio, explican así las actas el de nuestro Santo:

His igitur expletis, beatus Sebastianus conventus est; et quia, ut diximus, videbatur sub chlamyde latere, cùm Christi esset dignissimus miles, suggestit de eo præfectus Diocletiano imperatori. Eum itaque ad se vocans Diocletianus, ait illi: Ego te inter primos in palatio meo semper habui, et tu contra salutem meam in deorum injuriam hactenus latuisti.

Sebastianus dixit: Pro salute tua Christum semper colui, et pro statu orbis Romani illum, qui in cœlis est, semper adoravi, considerans, a lapidibus auxilium petere, insani esse et vani capit. .

Tunc iratus Diocletianus jussit eum duci in medium campum, et ligatum ibi, perinde ut signum, sagittis petti a sagittariis.

Posuerunt ergo eum milites in medio campo, et hinc inde jaculis adeò repleverunt, ut instar e ricii ex sagittarum densitate hirsutus videretur. Existimantes autem illum mortuum, abierunt. Tunc relicta ¹ martyris Castuli zetarii, nomine Irene, abiit noctu ut corpus tolleret et sepeliret; et inveniens eum viventem, per scalam excelsam adduxit eum in domum suam, ubi manebat, in palatium; ubi intra paucos dies membrorum omnium integerrimam recuperavit sanitatem. Cùmque Christiani omnes ad eum convenirent, hortabantur eum abscedere.

Ille autem oratione factâ descendit, et stans super

¹ La viuda. Puede sobreentenderse *vidua*: no obstante, hasta en los autores paganos se encuentra *relicta* en este sentido absoluto.

gradus Heliogabali ², venientibus Imperatoribus ³ dicit: Inquis surreptionibus animos imperii vestri templorum pontifices obsident, suggestentes de Christianis falsa commenta, tanquam illi sint Reipublicæ adversarii, cùm illorum orationibus Respublica in melius proficiat et crescat; non enim cessant pro imperio vestro et pro salute romani exercitū orare ⁴.

Cùm haec et id genus alia diceret, Diocletianus ait: Tune es Sebastianus, quem nos dudum sagittis jussramus interfici?

Sebastianus dixit: Ad hoc me Dominus meus Jesus Christus resuscitare dignatus est, ut conveniam et contester vos coram omni populo, injusto judicio persecutionem vestram in Christi famulos ebullire.

Tunc jussit eum in hippodromum palati duci, et tamdiu fustibus cædi, donec exhalaret spiritum. Tulerunt autem corpus ejus noctu, et in cloacam maximam misserunt, dicentes: Ne fortè ⁴ Christiani eum sibi martyrem faciant.

Porrò beatus Sebastianus apparuit in somnis matronæ religiosæ, Lucinæ nomine, dicens ei: In cloaca illa, quæ est juxta Circum, quære, et ibi invenies corpus meum pendens in unco; quod cùm levaveris, perduces ad Catacumbas, et sepelies me in initio cryptæ juxta vestigia Apostolorum.

¹ Emperador sanguinario de la dinastía siria.

² Diocleciano y Maximiano.

³ ¡No cesan de rogar por el imperio! Esto es lo que hacen aun hoy tantas almas privilegiadas que pueblan los monasterios, consagradas á los rigores del ascetismo y penitencia. El mundo no las conoce, y las llama ociosas ó inútiles. Sin embargo esas nobles almas ejercen el primero, el más útil trabajo en que pueda ocuparse el hombre acá en la tierra. Centinelas avanzados entre los dos mundos, ruegan; y rogando hacen fuerza á aquel Señor Omnipotente, que en un solo momento de enojo provocado por nuestros pecados podría acabar con el universo.

⁴ No sea caso que.

Itaque beata Lucina cum servis suis mediâ nocte abiit, et elevans corpus ejus, posuit in pilento suo; perductumque ad locum ubi ille imperaverat, cum omni diligentia sepelivit, perque dies triginta a sancto loco illo non recessit. Post ¹ aliquot autem annos, pace Ecclesiæ redditâ, domum suam mutavit in ecclesiam, omnes opes suas pro Christianorum consolatione illi derelinquens, et ecclesiam eorum hæredem instituens in Christo, qui vivit et regnat Deus per omnia sæcula sæculorum. Amen.

¹ Esta última cláusula ha sido añadida á la redaccion primitiva de las actas.

PARTE PAGANA.